

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Med henblik på samrådet torsdag den 26. maj 2011 kl. 14.00 fremsendes til orientering samlenotat til Folketingets Europaudvalg vedrørende rådsmøde (konkurrenceevne – rumdelen og forskningsdelen) den 30. - 31. maj 2011.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

16. maj 2011

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Dok nr. 1864096
Side 1/1

Samlenotat Konkurrenceevnerådsmøde (rumrådsmøde samt forskning) 30-31 maj 2011

Rumdelen:

- Punkt 1: En EU-rumstrategi til gavn for borgerne Side 2**
KOM (2011) 152 endelig
- Vedtagelse af rådskonklusioner

12. maj 2011

Forskningsdelen:

- Punkt 2 Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Side 5**
Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013).
KOM (2011) 72 endelig – 2011/0046 (NLE) af 7. marts 2011
- Generel indstilling/statusrapport

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

- Punkt 3: Midtvejsevaluering af EUROSTARS-programmet Side 9**
KOM (2011) 11
- Vedtagelse af rådskonklusioner

Sagsbehandler
Thomas Midtgaard
Telefon 7231 8258
Telefax
E-post thmi@fi.dk

- Punkt 4: Midtvejsevalueringen af AAL-programmet (Ambient Side 13**
Assisted Living Programme)
- Vedtagelse af rådskonklusioner

- Punkt 5: Det europæiske forskningsrum Side 16**
- Vedtagelse af rådskonklusioner

Sagsnr. 11-110442
Dok nr. 1863978
Side 1/1

Punkt 1: En EU-rumstrategi til gavn for borgerne
KOM (2011) 152 endelig
- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Kommissionen vedtog den 4. april 2011 meddelelsen "En EU-rumstrategi til gavn for borgerne". Meddelelsen understreger rummets strategiske, økonomiske og samfundsmæssige vigtighed for Europa. På basis af EU's nye beføjelser på rumområdet, jf. Lissabontraktatens artikel 189, påtænker EU Kommissionen senere i 2011 at fremsætte forslag om et EU-rumprogram. Meddelelsen udgør i denne sammenhæng et indspil til de kommende forhandlinger om den næste flerårige finansielle ramme og indikerer Kommissionens bud på omfanget af et muligt fremtidigt EU-rumprogram.

Det forventes, at der på rumrådsmødet den 31. maj 2011 vil blive vedtaget rådskonklusioner på baggrund af meddelelsen.

2. Baggrund

I Lissabontraktatens artikel 189 har rummet fået en selvstændig platform i EU-samarbejdet. Kommissionen har således fået juridisk mandat til at påtage sig et større ansvar på rumområdet, herunder udformning af et rumprogram. Da meddelelsen handler om en EU-rumstrategi i henhold til artikel 189, er man uden for det sikkerheds- og forsvarspolitiske område.

Kommissionen præsenterer med meddelelsen forslag til byggesten på vej mod vedtagelsen af et egentligt EU-rumprogram med tilhørende budget. Kommissionen påtænker at fremlægge forslag til et rumprogram i løbet af 2011.

På baggrund af meddelelsen har det ungarske formandskab fremlagt udkast til rådskonklusioner, som forventes vedtaget på rumrådsmødet den 31. maj.

3. Formål og indhold

Meddelelsen

Formålet med meddelelsen er at understrege rummets betydning for Europa op til starten af forhandlingerne om budgettet for den næste flerårige finansielle ramme samt at indikere omfanget af et fremtidigt EU rumprogram.

Meddelelsen stadfæster følgende som mål for en europæisk rumstrategi: "At fremme den teknologiske og videnskabelige udvikling, at støtte innovationen og den industrielle konkurrenceevne, at Europas borgere vil kunne drage nytte af rumbaserede applikationer og at højne Europas internationale rumpolitiske profil".

De to såkaldte EU-flagskibsinitiativer på rumområdet, satellitnavigationssystemet Galileo og miljøovervågningsprogrammet GMES (Global Monitoring for Environment and Safety), bekræftes i meddelelsen som fremadrettede, væsentlige prioriteter. Begge systemer skal sikres stabil drift.

Sikkerhedsdimensionen af rummet og rumteknologi er i de seneste år blevet fremhævet af EU, og således fylder dette aspekt også en del i meddelelsen.

EU vil indtænke sikkerheds- og forsvarsdimensionen i de fremtidige rumindsatser, herunder fungere som koordinator for eksisterende kapaciteter i medlemslandene, befordre dobbelt anvendelse mellem civile og militære aktører af f.eks. GMES, samt initiere nye projekter på basis af behov og specifikationer fra forsvarsmæssige brugere.

Meddelelsen anviser en række øvrige interesser for EU i rummet, herunder satellitkommunikation samt udforskningen af rummet. Kommissionen ønsker desuden, at behovet for uafhængighed på løfteraketområdet markeres stærkere, og at det internationale samarbejde får en væsentlig platform i EU's rumpolitik. Endvidere finder Kommissionen det nødvendigt, at der på kort sigt udformes en EU-rumindustripolitik, som er tilpasset sektorens særlige karakteristika.

Rådskonklusioner

Udkastet til rådskonklusionerne lægger sig tæt op ad meddelelsen, dog med behørigt forbehold for, at Konkurrenceevnerådet ikke på nogen måde kan foregribe forhandlingerne om de næste flerårige finansielle rammer.

Udover at bekræfte færdiggørelsen af Galileo og GMES som prioriteter på kort sigt, lægges der op til at udvide viften af EU-ledede rumprojekter inden for en række nye anvendelsesområder såsom sikkerhed samt menneskelig og robotbaseret udforskning af andre planeter mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien eller administrationen for erhvervslivet.

8. Høring

Kommissionens meddelelse om en EU-rumstrategi til gavn for borgerne har været sendt i høring i EU-specialudvalget for forskning med svarfrist den 5. maj 2011. Udkastet til rådskonklusioner blev behandlet på møde i EU-specialudvalget for forskning den 10. maj 2011.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke enighed om ambitionsniveauet for EU's fremtidige indsats på rumområdet og omfanget af et fremtidigt EU-rumprogram. En række lande mener, at meddelelsen omfatter for mange satsningsområder ud over flagskibsinitiativerne Galileo og GMES, og at overvejelser om øvrige prioriteter bør vente og tilpasses udkommet af forhandlingerne om EU's kommende finansielle rammer for perioden efter 2013. Andre lande mener, at det er vigtigt allerede nu at iværksætte

en proces, hvor fremtidige indsatsområder inden for rummet identificeres og modnes.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der på visse dele af rumområdet kan være behov for en stærkere rolle for EU, særligt for så vidt angår koordinationen af eksisterende kapaciteter i medlemslandene. Udnyttelsen af ruminfrastrukturer bør ske til gavn for de europæiske borgere inden for en bred vifte af policyområder, såsom effektiv forvaltning af miljø og biodiversitet, transport, kommunikation, imødegåelse af klimaforandringer mv.

Regeringen er enig i behovet for, at de to allerede igangværende store rumprojekter Galileo og GMES sikres en fornuftig platform for drift. Regeringen lægger vægt på, at drøftelserne om Kommissionens meddelelse ikke foregriber de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle rammer, og støtter således at overvejelser om eventuelle nye prioriteter på rumområdet må afvente disse forhandlinger. Eventuelle yderligere ambitioner for EU på rumområdet bør endvidere kun udfoldes på baggrund af veldokumenterede analyser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat om meddelelsen om en EU-rumstrategi til gavn for borgerne blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg 2. maj 2011.

Punkt 2: Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013). KOM (2011) 72 endelig – 2011/0046 (NLE) af 7. marts 2011
- Generel indstilling/statusrapport

1. Resumé

Kommissionens forslag vedrører en to-årig forlængelse af det nuværende rammeprogram (2207-2011), hvorved man opnår den samme tidsmæssige ramme som det ikke-nukleare rammeprogram (2007-2013). Formålet er at sikre, at den EU-finansierede nukleare forskning videreføres i yderligere to år. Euratom-rammeprogrammet for 2012-2013 indeholder således i det store hele de samme videnskabelige, tekniske og strategiske mål og bruger de samme finansieringsmekanismer som det nuværende Euratom rammeprogram. På fusionsområdet er de brede mål for dette rammeprogram for årene 2012 og 2013: at udvikle en teknologi for en sikker og miljøvenlig samt økonomisk bæredygtig energikilde – primært gennem en realisering af ITER; og på fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) at forøge sikkerheden samt ressource- og omkostningseffektiviteten af nuklear fission og anden brug af stråling inden for industri og medicin.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 5/5

Det merfinansieringsbehov på 1,3 mia. euro til konstruktionen af ITER (bygningerne) i 2012 og 2013, som Rådet blev enige om på rådsmødet den 12. juli 2010, er indarbejdet i forslaget. Det drejer sig om 750 mio. euro i 2012 og 550 mio. euro i 2013.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet 31. maj 2011 vil blive vedtaget en generel indstilling. Alternativt vil der blive præsenteret en statusrapport.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 7. marts 2011 sit forslag til rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013) med henblik på behandling og vedtagelse i 2011.

Kommissionen fremsatte samtidig forslag til to særprogrammer: særprogrammet for gennemførelse af indirekte aktioner på det nukleare område (fusion og fission, inkl. strålingsbeskyttelse) og særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters gennemførelse af direkte aktioner i samme periode. Da de to særprogrammer skal udmønte rammeprogrammet, er indholdet i dem mere specifikt, men indholdet i dem er i overensstemmelse med rammeprogrammet.

Endelig fremsatte Kommissionen desuden den 7. marts dels forslag til regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i de indirekte aktioner og dels forslag til formidling af forskningsresultater (2012-2013). Bortset fra en vis forenkling er der tale om en fortsættelse af de nuværende regler.

Kommissionen anfører, at hjemmelsgrundlaget for dette program er artikel 1, 2, 4 og 7 i Euratomtraktaten.

3. Formål og indhold

Hovedformålet er at sikre, at den EU-finansierede forskning på disse områder videreføres i yderligere to år på linje med de aktiviteter, der er blevet gennemført i perioden 2007-2011.

Rammeprogrammet er som nævnt en del af en lovgivningspakke, som indeholder forslag til afgørelser om selve rammeprogrammet, to særprogrammer (for direkte og indirekte aktioner) og deltagelsesregler. Programmet dækker også konstruktionen af ITER (den internationale forsøgsreaktor vedr. fusion), det ledsagende (fusionsenergiforsknings-) program samt aktiviteter vedrørende fission og strålingsbeskyttelse, foruden Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner vedrørende nuklear sikkerhed.

Euratom-rammeprogrammet for 2012-2013 indeholder i det store hele de samme videnskabelige, tekniske og strategiske mål og bruger de samme finansieringsmekanismer som det nuværende 7. Euratom-rammeprogram (2007-2011).

De generelle mål for dette rammeprogram for årene 2012 og 2013 er således:

- På fusionsområdet at udvikle en teknologi for en sikker, bæredygtig og miljømæssigt forsvarlig og økonomisk levedygtig energikilde;
- På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) at fremme sikkerheden samt ressource- og omkostningseffektiviteten inden for nuklear fission og anvendelser af stråling inden for industri og lægevidenskab og at fremme nuklear sikkerhed (nuklear sikkerhedskontrol, ikke-spredning, bekæmpelse af ulovlig handel og nuklear eftersporing).

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 6/6

De vigtigste aktiviteter på fusionsområdet

- Virkeliggørelse af ITER: Fokus på forvaltning og styring af den internationale såvel som den europæiske ITER-organisation. Levering af europæiske komponenter til konstruktionen af ITER.
- FoU til forberedelse af ITER's drift: Et målrettet fysik- og teknologiprogram til at benytte fusionsforskningsprojektet JET (Joint European Torus) og andre ITER-relevante anlæg med magnetisk indeslutning.

ITER

De oprindelige budgetbevillinger til forskning på det nukleare område i den flerårige finansielle ramme for 2009-2013 er utilstrækkelige på grund af markant højere udgifter til ITER-grundforskningsprojektet, jf. mandatet fra FEU givet forud for Rådsmøde den 12. juli 2010.

Baggrunden for de øgede udgifter blev analyseret i Kommissionens meddelelse "Status og fremtidsperspektiver for ITER projektet" (KOM(2010) 226).

Rådet understregede den 12. juli 2010 sit engagement til ITER, anerkendte de øgede finansieringsbehov og fastsatte en række retningslinjer for omkostningsbegrænsning og -styring, herunder ikke mindst at ITER designet fremover skal følge budgettet og ikke omvendt. Rådet traf en beslutning om en øvre grænseværdi på 6,6 mia euro (2008-niveau) for det europæiske bidrag til konstruktionen af ITER indtil 2020, hvor den grundlæggende maskine forventes at være klar, hvil-

ket har medført et forslag fra Kommissionen om ændring af den flerårige finansielle ramme med henblik på dækning af finansieringsbehovet til ITER-grundforskningsprojektet.

Rådet gav desuden Kommissionen mandat til at støtte vedtagelsen af ITER-grundscenariet. Grundscenariet blev vedtaget på det ekstraordinære møde i ITER-rådet den 28. juli 2010. Euratoms støtte blev godkendt ad referendum, hvorfor Europa-Parlamentet og Rådet stadig skal godkende Kommissionens foreslåede ændringer.

Det blev i forbindelse med forberedelsen af rådsmødet den 25.-26. november 2010 konstateret, at merfinansieringsbehovet kunne reduceres fra 1,4 mia euro til 1,3 mia euro, som primært skal gå til konstruktionen af bygningerne, herunder reaktorbygningen. Dette merfinansieringsbehov på 750 mio. euro i 2012 og 550 mio. euro i 2013 er indarbejdet i Kommissionens forslag.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

De vigtigste aktiviteter på fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse)

Side 7/7

- Deponering af radioaktivt affald i undergrunden: Forskning relateret til dyb geologisk deponering af brugt brændsel og langlivet radioaktivt affald. Støtte til udvikling af en fælles europæisk holdning til centrale spørgsmål i forbindelse med håndtering og bortskaffelse af affald.
- Reaktorsystemer: Forskning med henblik på at underbygge en sikker, effektiv og mere bæredygtig drift af alle relevante reaktorsystemer (herunder brændselskredsløbsanlæg), som er i brug eller under udvikling i Europa, herunder affaldshåndteringsaspekter, som f.eks. separation og omdannelse (transmutation) af langlivet affald til kortlivet i forbindelse med brændstokkredsløbet.
- Strålingsbeskyttelse: Forskning med henblik på at kunne vurdere risikoen ved lave strålingsdoser, medicinske anvendelser og håndtering af uheld for at tilvejebringe det videnskabelige grundlag for et robust, retfærdigt og socialt acceptabelt beskyttelsessystem, som ikke i unødvendigt omfang begrænser den nyttige og udbredte anvendelse af stråling på det medicinske område og i industrien.

Derudover foreslås de nukleare aktiviteter på **Det Fælles Forskningscenter (Joint Research Center – JRC)** at fortsætte i 2012 og 2013. Det drejer sig primært om

- Håndtering af radioaktivt affald og virkningen på miljøet.
- Nuklear sikkerhed (safety): Forskning i såvel eksisterende som nye brændselskredsløb og i reaktorsikkerhed for nuværende reaktorer i EU og reaktorsikkerhed for nye innovative reaktorsystemer.
- Nuklear sikring (security), herunder indsamling af miljøprøver og integrerede kontrolforanstaltninger (safeguards) samt forebyggelse af spredning af nukleart og radioaktivt materiale i forbindelse med ulovlig handel af disse materialer, herunder nuklear eftersporning.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

I forhold til spørgsmålet om nærhedsprincippet anfører Kommissionen, at merværdien for Euratoms inddragelse i nuklear forskning er tæt forbundet med grænseoverskridende virkning, stordriftsfordele og medvirken til løsning af markedssvigt. Med Euratomprojekter inden for fission, fusion og strålingsbeskyttelse kan der opnås den nødvendige kritiske masse, samtidig med at den forretningsmæssige risiko mindskes, og der dannes grobund for private investeringer. Euratom-aktioner har også central betydning for overførslen af nukleare færdigheder og viden på tværs af grænser og fremmer derved topkvalitet inden for forskning og innovation ved at styrke færdigheder, kvalitet og konkurrence i hele Europa og højne den menneskelige kapacitet gennem uddannelse, mobilitet og karrierer udvikling.

Regeringen er enig i disse betragtninger, hvorfor regeringen finder, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

7. Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Forslaget medfører en udgift på EU's budget på 2.327 mio. euro i 2012 og 2013. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 349 mio. kr. for de to år.

Side 8/8

8. Høring

Sagen har været behandlet i EU-specialudvalget for forskning på møde den 10. maj 2011.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

For så vidt angår fusionsdelen vurderes det, at medlemsstaterne vil fastholde den linje, der blev lagt i forbindelse med drøftelserne om ITER i sommeren 2010.

Hvad angår fissionsdelen, er der generel opbakning til udkastet til afgørelse. Nogle lande, herunder Danmark, arbejder for et større fokus på bl.a. sikkerhedsaspektet og strålingsbeskyttelse, jf. regeringens foreløbige generelle holdning.

10. Regeringens generelle holdning

Med hensyn til fusionsforskningen støtter regeringen denne, herunder konstruktionen af ITER, idet man fra dansk side arbejder for at finansieringen i 2012 og 2013 sker ved et miks af finansieringsmuligheder, der i videst muligt omfang friholder danske prioriteter, og at der samtidig sikres en effektiv omkostningskontrol og en realistisk tidsplanlægning for projektet, jf. mandatet fra Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet den 12. juli 2010 og den 11. november 2010 (ECOFIN-budget).

Hvad angår fissionsforskningen, er regeringen skeptisk overfor investeringer i nye reaktorsystemer og mener generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har fået fremsendt et grundnotat om forslaget i april 2011. I forbindelse med spørgsmålet om merfinansieringsbehovet for grundforskningsprojektet ITER har udvalget fået forelagt denne sag tidligere, senest forud for Rådsmøde den 12. juli 2010, hvor mandatgivning fandt sted, forud for Rådsmødet (ECOFIN-budget) den 11. november 2010 og i forbindelse med behandlingen af rådsmødet den 25.-26. november 2010.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 9/9

Punkt 3: Midtvejsevaluering af Eurostars
- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Det fælles-europæiske Eurostars-program er blevet midtvejsevalueret af en uafhængig ekspertgruppe. Eurostars-programmet er etableret for at fremme markedsorienteret tværnationalt forsknings- og udviklingssamarbejde blandt forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Evalueringens hovedkonklusioner er, at der overordnet er tale om et velfungerende program, der bør videreføres i det kommende rammeprogram. Rådet hilser midtvejsevalueringen velkommen.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet 31. maj 2011 vil blive vedtaget rådskonklusioner vedrørende midtvejsevalueringen af Eurostars.

2. Baggrund

Eurostars-programmet er et samarbejde mellem 33 europæiske lande, herunder alle EU's medlemslande og seks associerede lande (Island, Israel, Kroatien, Norge, Schweiz, Tyrkiet). Eurostars-programmet er etableret for at fremme markedsorienteret tværnationalt forsknings- og udviklingssamarbejde blandt forskningsintensive små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 10/10

Eurostars er et initiativ oprettet efter artikel 185 i Lissabontraktaten. Initiativer oprettet efter artikel 185 giver EU mulighed for at yde finansiel støtte til et program etableret af flere medlemslande.

I 2008 afsatte Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) 3,75 mio. kr. årligt til dansk deltagelse i Eurostars-programmet. Beløbet er efterfølgende blevet forhøjet til 22,5 mio. kr. årligt, hvilket svarer til, at RTI årligt kan støtte 12-15 projekter ud af de omkring 60 ansøgninger med dansk deltagelse, der indsendes årligt.

Samlet set ventes de nationale tilskudsbudgetter til Eurostars at ville udgøre mellem 2,6 og 3 mia. kr. for perioden 2008 til 2013. De nationale bevillinger er dermed blevet forøget med 400 til 750 mio. kr. EU's rammeprogram for forskning og innovation vil i 2013 samlet have medfinansieret Eurostars med 750 mio. kr. som medfinansiering af medlemsstaternes andel svarende til lidt over 20 pct. af den nationale medfinansiering.

Oven i de nationale budgetter vil de deltagende virksomheder medfinansiere lidt over 3,7 mia. kr. Det samlede offentlige og private budget for Eurostars for perioden 2008 til 2013 ventes derfor at være på over 7 mia. kr.

3. Formål og indhold

Evalueringen

Evalueringens hovedkonklusioner er:

- Efterspørgslen efter programmet har oversteget de oprindelige forventninger.
- Ledelsen af programmet er forbedret over tid og tilfredsheden med organisationen er stigende.
- Den centrale evaluering kan betragtes som best practice i forhold til transparent og hurtig gennemførelse.

- Der er stadig mulighed for at forbedre de nationale procedurer i forhold til at reducere administrationen for brugerne.
- Der er for stor forskel i deltagelsen imellem lande, og SMV'er uden international erfaring bør også tiltrækkes til programmet.
- Der bør gives bedre tid til den centrale evalueringsprocedure af det uafhængige rating-panel, og der bør være en mere afbalanceret geografisk fordeling af tekniske eksperter.
- Der bør bruges flere midler på synlighed parallelt med, at der skal sikres flere midler til at finansiere en eventuel stigning i antallet af ansøgninger.
- Eurostars skal fortsætte med at være organiseret gennem en "virtual common pot" (de deltagende medlemslande finansierer ansøgere fra deres egne lande), men anbefaler samtidigt, at Eurostars eksperimenterer med at bruge 10 pct. af midlerne på en "real common pot" (alle midler går i en central pulje, der bliver fordelt til de bedst evaluerede projekter) eller andre alternative løsninger. Hermed skal det sikres, at de højtrangerede projekter, der risikerer ikke at blive finansieret på grund af manglende national finansiering, alligevel finansieres.

Udkast til rådskonklusioner

I udkastet til konklusioner hilser Rådet evalueringen velkommen, og på dette grundlag fremsættes der i udkastet til rådskonklusioner følgende betragtninger.

- Rådet tilslutter sig evalueringspanelets konklusion om, at Eurostars på meget kort tid har udviklet sig til at være et meget attraktivt program, samt at antallet af kvalificerede projekter har oversteget de oprindelige forventninger og det oprindelige budget.
- Trods de mange ansøgninger er Rådet enig med evalueringspanelet i, at der fortsat er et stort potentiale for at udbrede Eurostars-programmet til i højere grad også at omfatte forsknings- og udviklingsintensive SMV'er, der ikke tidligere har deltaget i internationale programmer.
- Rådet anerkender de bestræbelser, flere Eurostars-medlemslande (herunder også Danmark) har gjort for at øge deres øremærkede nationale budgetter for at kunne finansiere flere kvalificerede projekter. Men Rådet er trods disse bestræbelser enig med evalueringspanelet i, at Eurostars-landene og Kommissionen bør arbejde på at øge bevillingen til Eurostars yderligere, samt at øge Kommissionens bidrag yderligere, så flest muligt kvalificerede projekter kan støttes og igangsættes.
- Rådet er endvidere enig med evalueringspanelet i, at systemet med den virtuelle common pot ser ud til at være en relativ god løsning, som Eurostars programmet fortsat skal anvende. Rådet har dog også noteret sig evalueringspanelets anbefaling om et alternativt system, hvor 10 pct. af det samlede øremærkede beløb betales til en "real common pot" eller andre alternative løsninger, således at der kan sikres, at højt evaluerede projekter kan igangsættes med tilskud, selvom den nationale medfinansiering måske er opbrugt. Rådet understreger dog, at et sådan initiativ ikke må betyde, at de deltagende lande fortsat skal arbejde for at forøge deres nationale medfinansiering. Rådet anbefaler derfor, at det bør undersøges, om der kan findes andre alternative modeller, der kan sikre en tilstrækkelig medfinansiering.
- Rådet har noteret sig, at evalueringspanelet i flere tilfælde har konstateret, at ikke alle lande har implementeret det fulde Eurostars-regelsæt,

- bl.a. i relation til finansieringsregler. Rådet kan derfor tilslutte sig det arbejde der udføres af Eurostars "Best Practice Working Group".
- Rådet har med tilfredshed noteret sig evalueringspanelets konstatering af, at Eurostars-sekretariatet på meget kort tid har formået at etablere en effektiv og økonomisk administration af Eurostars-programmet.
 - Rådet har endvidere noteret sig anbefalingen om at øge antallet af tekniske evalueringsekspertes, herunder at sikre, at eksperterne repræsenterer forskellige faglige og geografiske områder.
 - Rådet er helt enig i, at forenkling af administrationen af Eurostars er afgørende for dens succes.
 - Til sidst udtrykker Rådet tilfredshed med evalueringspanelets anbefaling af, at Eurostars-programmet skal fortsættes efter 2013, og Rådet vil overveje Eurostars fortsættelse inden for rammerne af det kommende fælles strategiske rammeprogram for forskning og innovation.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Side 12/12

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har i sig selv ikke statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Evt. opfølgning på rådskonklusionerne i form af konkrete forslag om ændringer i Eurostars-bevillinger via EU's budget kan medføre sådanne konsekvenser. Omfanget heraf kan ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

8. Høring

| Sagen behandles på møde i EU-Specialudvalget for Forskning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle lande kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deltager aktivt i Eurostars og betragter fortsat fokus på SMV'er som et centralt fokusområde i det nuværende og kommende rammeprogram for forskning og innovation.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 4: Midtvejsevaluering af AAL - Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Det fælles-europæiske AAL-program er blevet midtvejsevalueret af en uafhængig ekspertgruppe. AAL-programmet (Ambient Assisted Living) er et forsøg på at etablere et europæisk program til finansiering af forsknings- og innovationsprojekter, der gennem brug af nye it-produkter og serviceydelser vil forbedre livskvaliteten for ældre borgere. Evalueringens hovedkonklusioner er, at der overordnet er tale om et velfungerende program med stor opbakning fra deltagerlandene. Rådet hilser midtvejsevalueringen velkommen.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet den 31. maj 2011 vil blive vedtaget rådskonklusioner vedrørende midtvejsevalueringen af AAL.

2. Baggrund

AAL-programmet er et samarbejde mellem en række EU-medlemslande og tre associerede lande. Initiativet søger gennem intelligent brug af digital teknologi at afhjælpe en række af de demografiske udfordringer, der opstår i forbindelse med, at der med de store årganges tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet bliver færre erhvervsaktive til at sørge for den ældre generation og samfundet generelt.

AAL er et initiativ oprettet efter artikel 185 i Lissabontraktaten. Initiativer oprettet efter artikel 185 giver EU mulighed for at yde finansiel støtte til et program etableret af flere medlemslande

Det er Rådet for Teknologi og Innovation, der finansierer det danske bidrag til programmet. Det danske bidrag er på 3,75 mio. kr. årligt i årene 2008-2013 svarende til i alt 22,5 mio. kr. De nationale bidrag og bidraget fra Kommissionen forventes i alt at nå op på 350 mio. euro i perioden 2008-2013.

16. december 2010 offentliggjorde Kommissionen sit svar på midtvejsevalueringens anbefalinger. Kommissionen erklærer sig i sit svar overordnet enig i de anbefalinger, der er fremsat i evalueringen.

3. Formål og indhold

Evalueringen

Formålet med evalueringen er at vurdere kvaliteten og effektiviteten af aktiviteterne inden for de AAL. Evalueringen blev iværksat i 2010 og blev offentliggjort december 2010. Den blev udarbejdet af en ekspertgruppe nedsat af Kommissionen. Ekspertgruppen kommer med en række anbefalinger i sin rapport.

Evalueringspanelets væsentligste anbefalinger er:

- Der skal fokuseres mere på, at projekterne resulterer i produkter og serviceydelser med et reelt markedspotentiale. Det skal bl.a. ske ved større inddragelse af de egentlige brugere og ved generelt at prioritere projekter, der vurderes inden for en kort tidshorisont at kunne resultere i kommercialiserbare løsninger.
- Der bør kunne ydes tilskud til alle typer af relevante deltagere i projekterne – fx kan nogle lande ikke støtte universiteter, og de danske regler udelukker støtte til store virksomheder.

- Deltagerlandene bør stræbe efter mere ensartede retningslinjer, fx med hensyn til støtteprocenter, støtteværdige deltagere (jf. ovenfor), betalingskadencer, rapporteringskrav mv.
- Der er behov for en styrkelse af AAL-sekretariatet, så det kan løfte de pålagte opgaver, både af strategisk og af mere praktisk karakter.
- Der skal større fokus på at koordinere AAL-programmet med andre programmer inden for samme område. Det drejer sig både om nationale, regionale og relevante EU-programmer, fx regionalfondsmidler og midler fra Socialfonden.

Udkastet til rådskonklusioner

I udkastet til konklusioner hilser Rådet evalueringen velkommen, og på dette grundlag fremsættes der i udkastet til rådskonklusioner følgende betragtninger:

- Tilfredshed med, at programmet er kommet godt fra start og allerede efter kun to år ser ud til at nå de forudsatte mål.
- Har bemærket, at der bør/skal prioriteres projekter, der inddrager hele innovationskæden (bl.a. brugere), og der er behov for en styrkelse af programmets administration for på længere sigt at udnytte programmets fulde potentiale.
- Opfordrer deltagerlandene til at inddrage alle relevante deltagere, når der fastsættes regler for national støtte.
- Er enig i, at der er behov for at styrke udnyttelsen af de støttede projekters resultater, bl.a. ved at sikre et åbent europæisk marked for IKT-produkter og serviceydelser og ved at stille krav om, at der allerede på ansøgningstidspunktet foreligger forretningsplaner og planer for inddragelse af alle relevante interessenter, herunder slutbrugerne.
- Opfordrer deltagerlandene og Kommissionen til at arbejde mod større ensartethed mellem deltagernes nationale tilskudsregler mv.
- Opfordrer til at lade sig inspirere af andre artikel 185-programmer (tidligere 169) med hensyn til at etablere en effektiv administration, idet der blandt deltagerlandene generelt er en holdning om at begrænse udgifterne til programmets administration.
- Er enig i behovet for større samspil og koordinering med nationale, regionale og EU-programmer med relation til AAL-programmet.
- Har noteret sig deltagerlandenes interesse for en fortsættelse af aktiviteter inden for AAL-området.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 14/14

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har i sig selv ikke statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været behandlet på møde i EU specialudvalget for forskning den 10. maj 2011.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle lande kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt formålet med AAL og særligt et større fokus på innovationsaspektet i EU's rammeprogram for forskning og innovation, hvilket er i fokus i AAL. Regeringen støtter herunder arbejdet med en effektivisering af administrationen af AAL.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 15/15

- Punkt 5: Det europæiske forskningsrum**
KOM-dokument foreligger ikke
- Vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Som led i opfølgningen på EU2020 strategien og flagskibsinitiativet Innovation i EU er der sat yderligere fokus på styring og organisering af det europæiske forskningsrum (European Research Area – ERA) . Som led i målsætningen om realisering af det europæiske forskningsrum i 2014 vil Kommissionen medio 2012 fremsætte forslag om eventuelle yderligere initiativer. Formandskabets rådskonklusioner er affødt af en evaluering af arbejdet i ERA-grupperne, og understreger bl.a. betydningen af en tæt koordinering med Kommissionen.

Rådskonklusionerne forventes at skulle vedtages på konkurrenceevnerådsmødet den 30.-31. maj 2010.

2. Baggrund

Som led i opfølgningen på EU2020-strategien og flagskibsinitiativet Innovation i EU er der sat yderligere fokus på styring og organisering af det europæiske forskningsrum. Indsatsen for etablering af et reelt europæisk forskningsrum aktualiseres af målsætningen i Innovation i EU om, at ERA skal være realiseret inden udgangen af 2014. Kommissionen har iværksat et arbejde med henblik på at præsentere et forslag medio 2012.

Der er pt. nedsat tre ERA-grupper, som arbejder med fremdrift inden for henholdsvis videnoverførsel (Knowledge Transfer Group - KT), internationalt samarbejde (Strategic Forum on international cooperation) samt fælles programlægning (Groupe de Programmation Conjointe – GPC). Derudover er der nedsat en arbejdsgruppe, der fokuserer på forskermobilitet og karriereveje (Steering Group on human resources and mobility – SHRM). Arbejdet og erfaringerne i disse grupper er centralt i forhold til fremsættelse af eventuelle forslag med henblik på endelig realisering af ERA.

European Research Area Committee (ERAC) har i sit arbejde med fremdriften af ERA gennemført en analyse af arbejdet i de fire ERA-grupper. Udkastet til rådskonklusioner bygger på dette arbejde, herunder den rolle som de fire arbejdsgrupper skal spille fremadrettet.

3. Formål og indhold

Det ungarnske EU-formandskab har som opfølgning på ERACs undersøgelse af ERA-grupperne fremlagt udkast til rådskonklusioner. I den forbindelse opfordres Kommissionen og medlemslandene til fortsat at styrke fremdriften af ERA, særligt indenfor følgende områder:

- Arbejdet med færdiggørelsen af ERA skal resultere i en ny fælles strategisk tilgang og partnerskab
- Styregruppen for mobilitet og karrieremuligheder skal omdannes til en egentlig ERA-gruppe, så der bliver fire ERA-grupper.
- De fire ERA-grupper skal bidrage konstruktivt til arbejdet med realisering af ERA.

- Kommissionen inviteres til at give ERA-grupperne med information med henblik på, at disse kan bidrage konstruktivt til arbejdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke konsekvenser for lovgivningen, statsfinanserne, samfundsøkonomien eller administrationen for erhvervslivet.

8. Høring

Sagen har været behandlet på møde i EU-Specialudvalget for Forskning den 10. maj 2011.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Side 17/17

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til formandskabets udkast til rådskonklusioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter den fortsatte udvikling af det europæiske forskningsrum (ERA), herunder en effektiv styring og organisering.

Skal Europa blive et førende vidensamfund og indfri målsætningerne i den nye EU 2020 strategi og flagskibsinitiativet Innovation i EU er det vigtigt, at der sikres effektive og anvendelige rammer og instrumenter for globalt konkurrencedygtig forskning, udvikling og innovation.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.